
Met vol optimisme kijken gemeenten naar een nieuw crisisjaar

Aan het einde van mijn college over ontwikkelingen in het lokaal bestuur stelde ik de vraag of er vandaag de dag sprake is van een crisis. Mijn studenten bleken voor een keer goed opgelet te hebben; zij hadden meegerekregen dat er eigenlijk altijd vol kommer en kwel wordt gesproken over het lokale bestuur.

De aartsvader van de Nederlands gemeentekunde, zag het rond 1900 al somber in voor de lokale democratie. In de jaren 60 en 70 van de 20e eeuw was het gebrek aan inspraak een grote steen des aanstoots. Toen inspraak eenmaal een wettelijk recht was geworden, daalde bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1990 de opkomst tot een magere 60 procent. Menigeen was geschokt, maar coproductie en interactief beleid zouden een uitkomst uit deze crisis bieden.

Verlamd door wethouders:

Ondertussen waren de staatsrechtgeleerden tot het inzicht gekomen dat de sterke positie van wethouders het lokaal bestuur verlamde. Dat moest doorbroken worden, hetgeen aan het begin van de 21e eeuw door de invoering van het dualisme ook gebeurde. Na 10 jaar moeizame ervaringen met het nieuwe systeem, trokken de decentralisaties in het sociaal domein de aandacht. Zou de raad de uitbreiding van al die verantwoordelijkheden wel aankunnen?

Gemeenten uitgeput:

Ook vandaag de dag is het woord crisis nooit ver weg. Raadsleden worden bedreigd en zijn overbelast, hetgeen zou bijdragen aan een onverantwoord snelle roulatie in de raad, en daardoor gebrek aan ervaring. De financiële consequenties van de decentralisaties putten gemeenten uit. Het ravijnjaar zal daar een flinke schep bovenop doen. En ondertussen vragen het Rijk en zelfs Europa steeds meer van de gemeenten.

Altijd bestuurlijke crisis:

Het is gewoon altijd crisis in het lokaal bestuur. Daarmee is de term wellicht een tikkeltje aan inflatie onderhevig. Toch is het al die jaren niet faliekant misgegaan. Naar mijn idee is de verklaring daarvoor dat al die duizenden raadsleden, wethouders, burgemeesters en ambtenaren er steeds maar weer het beste van proberen te maken. En daarmee houden ze al die gemeenten toch aan de praat, elk jaar maar weer, crisis of geen crisis. Laten we te midden van al die verhalen over onheil en rampspoed met optimisme naar 2025 kijken.

Bronvermelding: Gemeenten .NU

BUS merkt op:

Signalen uit het politieke veld geven al jaren weer dat het problematisch is en blijft om te besturen.

Er liggen diverse redenen ten grondslag aan de problematiek waar bestuurders mee te maken hebben en krijgen. De allerbelangrijkste die wij als Brabantse Koepelorganisatie kunnen bedenken zijn;

- * De burger is veel mondiger geworden en zijn ook beter op de hoogte betreft hun rechten en plichten.

- * De afstand tussen burger en bestuurder is veel te groot geworden. Voor de burger is het niet meer vanzelfsprekend dat hij/zij een van de gemeentelijke bestuurders te spreken krijgt. Iedere functionaris binnen de gemeente wordt nadrukkelijk afgeschermd door het werken met poortwachtersfuncties en maken van afspraken. Drempels moeten weg, het gemeentehuis moet toegankelijker worden, zo ook de dienstverlening.

- * Het hanteren van de menselijke maat is vele jaren ver zoek geweest er werd vooral met wantrouwen in plaats met vertrouwen naar burgers gekeken en besluiten genomen. Vaak ten nadele van een burger die daarmee sterk is en werd benadeeld. Vanuit het bestuur van de gemeenten heeft men ingezien dat deze werkwijze veranderen moet en de menselijke maat op de eerste plaats gezet dient te worden. De bestuurders (gemeenten) zijn er voor de burgers en dat moet nadrukkelijk tot uiting komen.

- * Het wordt ook steeds ingewikkelder om gepassioneerde, deskundige bestuurders als gemeenten binnen te halen. Er is wel degelijk sprake van een verharde samenleving waar burgers en bestuurders vaker recht tegenover elkaar komen te staan en bejegeningvormen veel te wensen over laat. Dat moet anders en kan anders. Hier ligt een taak voor ons allemaal.

Tilburg: 06 december 2024

Bestuur BUS -